

SLOVENE C

Štev. 42. POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKI NAROD. Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
(vhod čez dvorišče nad tiskarno).
Z urednikom je mogoče govoriti le od
10.—12. ure dopoldne.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma
se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona št. 74.

V Ljubljani, v ponedeljek, 22. februarja 1904.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejemam:
za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrlet 6-50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. V upravnishtvu
prejemam: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrlet 5 K, za 1 mesec 1 K 70 h.
Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavnine 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
Vsprejema naročila, inserate in reklamacije. —
Inserati se računajo enostopna pettirista (dolžina
72 milimetrov) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat
9 h, za več kot trikrat 8 h.
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrista
26 h. — Pri večkratnem objavljenju primeren popust.
Upravniškega telefona št. 188.

Rusko-japonska vojska.

Nejasnost položaja.

Protislovna poročila, ki prihajajo sicer v veliki množini, a še večjo nejasnostjo, so kriva, da vemo sicer mnogo o vojski, a jako malo gotovega. Od ene strani se je poročalo, da Japonci oblegajo Port Artur. Včeraj se nam je dementiralo, da ni res. Niti to ni gotovo, kje je glavno taborišče ruskega poveljstva. Nekateri so ga pomaknili že v Mukden, a potrjeno to še ni. Kje je danes Aleksije v? Eni pravijo: V Mukden, drugi v Port Arturu, tretji ga imajo v Harbinu.

Temu je krivo, ker nimamo oficijelnih poročil, ampak smo zelo odvisni od borznih mahinacij v Londonu in Parizu.

Nesrečna Bajkalskem jezeru, o kateri smo poročali, se potrjuje iz Peterburga, a to poročilo trdi, da je le ob jezeru skočil s tira železniški vlak. Eden je mrtev, 5 težko, 14 lahko ranjenih na jezeru se ni zgodila beže nobena nesreča.

Okoli Port Artura križajo japonske ladje. Najbliž prežijo na dovoz hrane in streljiva, katerega hočejo Rusom uropati. General Pflug, poveljnik Port Artura, pa je brzjavil v soboto, da je položaj na kopnem neizpremenjen. Reka Jalu je zamrznjena in prehod čez njo zdaj nemogoč južno od Sahandsija.

Zdi se, da bo delala velike težave nevtralizacija Kitajske. Amerikanci so namreč velevladnim stavili predlog, naj se Kitajska proglasi za nevtralno državo. Rusija je baje že odgovorila, da je s tem zadovoljna, a samo pod tem pogojem, da se ne proglasi tudi Mandžurija za del Kitajske. Zdaj pride torej do praktične rešitve vprašanje: Čigava je Mandžurija, ali kitajska, ali ruska? Na to imajo odgovoriti zdaj velevladni.

Na francoskem pojema velike simpatije za Rusijo. Francozi so mislili, da bodo Rusi takoj strli majhnega japonskega napadalca, a zdaj vidijo, da so precejnevali rusko moč. Rusija je sicer kolos, ki s časom skoro gotovo zmaga, a velik kolos se počasi giblje. Vendar je demokratska zveza francoska sklenila, da bo zagovarjala vse-skozi zvezo z Rusijo. Francozi imajo na Ruskem investirane ogromne kapitalije. Zato je v njih interesu, da Rusija zmaga.

Zveza francoskih častnikov je pa sklenila nabirati denar za ranjene Ruse.

Anglija se pa pomika vedno bolj k bojišču in kaže mnogo volje, nekoliko pomagati Japoncem, da hitreje oskudujejo Ruse. Angleška vojna moč je zdaj vzhodni Aziji: pet modernih bojnih ladij, dve oklopni križarici, šest utrjenih križaric, 11 majhnih križaric, 11 topničaric in 7 razdiravcev torpednikov.

Svedija se drži pripravljeno. Vlada je ukazala, da naj bo obrežni topničarski polk pripravljen. Topničarica »Skagul« se pripravljala na odhod. Za odhod sta tudi odlojeni topničarici »Oedene« in »Njord«.

Italija je pa odločila štiri bojne ladje: »Calabria«, »Carlo Alberto«, »Lombardia« in »Dogali« za odhod v vzhodno Azijo.

Drugi Slovani in Rusi.

Slovanske simpatije so sploh na strani Rusije. Najprej so Rusiji izrekli svoje simpatije Čehi. Poljski pa ne marajo za Ruse niti sedaj. Srbski visokošolci so priredili v petek zvečer manifestacijo za Ruse v Belgradu. Bolgari so pa hladni. Sovražniki Rusije v Bolgariji izkoriščajo sedanji položaj. Uradni »Novi Vjek« jetakoj ob začetku vojake pisal Japoncem prijazno, češ da so

bili Japonci k vojski prisiljeni in bi bil vsak drug narod tudi tako naredil, kakor oni. Zdaj isti uradni list zopet izjavlja, da naj Bolgari jako hladno gledajo na vojsko in naj se pripravijo na vse mogoče slučaje.

Vojni stroški.

V pariškem »Figaru« je nedavno Jules Roche objavil članek o stroških sedanje vojske. Račun je seveda le približen. V zadnji francosko-nemški vojni so računali povprečno za vojaka na dan deset frankov. Danes ta izdelek ne bi več zadoščal, ampak bi bilo treba vsaj petnaest frankov. Če imajo torej Rusi v Mandžuriji 300 000 mož, jih stane vsak dan 4 500 000 frankov. To bi bilo primeroma malo. Francoze je stal v vojski proti Nemcem vsak dan 10 milijonov frankov, ako se uračuna še izguba pri državnih papirih.

Za Francoze je že sedanja vojska dovolj draga, dasi niso v njo direktno zapleteni. Francozi imajo okoli enajst milijard svojega denarja naloženega v ruskih papirih; ker je kurz padel za 5%, imajo torej Francozi izgube čez pol milijarde. Angleže je stala burska vojska okoli 6 milijard frankov.

Sveda pridejo pa zraven še druge izgube. Tri oklopnice, katere so Rusom poskočevali Japonci pri nočnem napadu, imajo po vladnem izkazu vrednost osemdeset milijonov kron.

V naslednjem podajemo poročila, kakor jih dobivamo.

Peterburg, 20. febr. Stotnija kozakov je v Viču napadla japonskega majorja Tacuara s petimi vojaki in dvema civilistoma, ter jih vjela.

Harbin, 20. febr. Železnica je neposkodovana. Japonci, ki so hoteli razdreti most čez Sungari, so obešeni. Opazili so čete Cunguzov z japonskimi poveljniki, ki hočejo najbrž razdreti železnico. Ruske čete jih zasledujejo. Vsak dan pridejo novi vlaki z vojaštvom. Vsi japonski delavci so zbežali od železnice. Kitajski delavci bodo po kitajskem novem letu zopet začeli delo.

Peterburg, 20. febr. Množice ljudstva oblegajo upravništva dnevnikov in čakajo novih izdaj. Z burno radostjo je bila sprejeta vest, da so kozaki premagali Japonce, kateri so hoteli razdreti železnico. Car je izdal oglas, v katerem pravi, da se naj opuščajjo sprevedbi po mestu in ovacije pred »Zimsko palačo«. Graf Orlov Davidov je daroval carici vdovi en milijon rubljev za ranjene ruske vojake.

Tokio, 21. februarja. (K. u.) Vse staro zlato in srebro iz zakladnice je vlada kot rezervni fond dala v japonsko banko.

Tokio, 21. februarja. (K. u.) Vicomte Jošikava je imenovan za notranjega ministra.

Pekin, 21. februarja. (K. u.) Diplomatično zastopstvo je bilo danes v cesarski palači sprejeto v audienci. Da se japonska in ruska poslaniška straža ne stepeta, je ukazano, da ne smejo vojaki obeh imeti isti dan odpuste.

Petrograd, 21. februarja. (K. u.) Carski ukaz odstavlja vojnega ministra Kurpatkina od dosejanje službe in ga imenuje za vrhovnega poveljnika aktivne mandžurske armade.

Kitajci in Rusi.

Tokio, 21. februarja. (K. u.) Japonska vlada dobiva iz Pekina sledeče poročilo: Generalni guverner Aleksejev je v Mukdeno pozval kitajske vojake, naj strážijo železnico, da se ne moti promet. Kitajci so se ustavili in vprašali vlado v Pekinu, kaj jim je storiti. Kitajska vlada je odgovorila Aleksejevu, da se je Rusija svoj čas sklicevala

že v mirnih časih na to, da kitajski vojaki niso sposobni za železniške stražnike. Zato naj Rusija tudi v vojski ne računa s tem, da ji bodo Kitajci železnico varovali.

Demonstracije v Pragi.

Praga, 21. febr. (K. u.) V tukajšnji ruski cerkvi je bila danes dopoldne služba božja za Ruse. Cerkev je bila natlačeno polna. Pred cerkvijo in na trgu je bilo do 3000 ljudi. Ko se je podal župan dr. Srb z obema podžupanoma in zastopniki občinskega sveta iz mestne hiše v cerkev, ga je ljudstvo pozdravljalo s »slava«-klici. Iz množice so se slišali nekateri žvižgi in protiklici, ki so vzbudili veliko vznemirjenje. Policija je aretirala tri demonstrante; nato je množica mirno čakala konca službe božje. Prišedši iz cerkve je bil župan zopet viharno pozdravljen. Ko je množica pred ruskim konzulatom demonstrirala, jo je posl. Klošč opomnil k miru. Ea del množice je pa šel pred »Nemški dom« na Překopih in klical Nemcem »Hanba«! Več nemških dijakov je zbežalo v kazino. Policija je zaprla več demonstrantov in pregnala množico s Překopov. Nato je množica hotela prodrati pred ameriški konzulat. To je pa zabranila policija, in množica se je razšla.

Kiel, 22. febr. Mimo otoka Rujane je včeraj plulo rusko vojno brodovje.

Novi Jork, 22. febr. Zaradi mogočih nemirov v Kini je brodovje Zedinjenih držav pripravljeno za vse slučaje pri Filipinih, kjer so izkrcali 1500 pešcev.

London, 22. febr. Kitajci utrjujejo svoja pristanišča.

Stockholm, 21. febr. (K. u.) Svedska vlada je poklicala za obrambo obrežja določene rezerviste okraja Gothland za 35 dni k orožnim vajam. Za boj pripravljene naj bodo: oklopnica »Trifing«, topničarica »Disa« in razdiravec torpedovk »Jakob Bigge«.

Položaj na Balkanu.

Avstro-Ogrska dela energične priprave, da v slučaju potrebe takoj poseže vmes z oboroženo silo. V vojaškem skladišču v Trstu je preskrbljeno orožje, streljivo in uniforme za 300 000 mož, v Kotoru in na Roki so nakopičene zaloge orožja in streljiva, vojaške posadke v Bosni se pomnožujejo. V zadnjem času so se baje vršila zaupna posvetovanja mej Avstrijo in Rumunijo za skupno postopanje na Balkanu. Razprave so že zaključene, a ostanejo tajne.

V Belgradu se vključ vsem zanimanjem od avstrijske strani razširjajo poročila o oboroževanju avstrijskih čet, le uradni list »Samcuprava« trdi, da je ves strah z ozirom na zvezo Rusije z Avstrijo neutemeljen. Srbska vlada je zaprla meje, da makedonski vstaši ne morejo dobivati novih moči iz kraljevine in na ta način je zatrla vsak sum, da podpira vstaše, na drugi strani pa je makedonski odbor objavil, da hoče preprečiti vsak boj, da turška vlada ne bo mogla sumničeti, češ, da odbor zavira dela za reforme. Na ta način bo odgovorna porta sama za vse posledice.

Tudi v Carigradu so se začeli pojavljati nemiri, vzbujeni po vesteh, prihajajočih iz Makedonije. Splošni položaj na Balkanu je jako resen.

V soboto še je poročala turška vlada, da je divizijski general Sakir-paša prišel v Djakovo, tri dni pred njim pa tudi že divizijski general Senčič-paša. Zdaj pa uradni korespondenčni urad poroča, da Turčija ni poslala Sakir-pašo, dasi so to diplomatje zahtevali.

V bitki pri Botuši, 17 km. od Djakova, je baje mnogo izgub na obeh straneh. Zasebno poročilo iz Carigrada trdi, da je padlo 80 Turkov in en major, Albancev pa okoli

200. Turčija upa, da bo albanski upor kmalu premagan, ako se zatre revolucionarno gnezdo v Djakovi.

Carigrad, 20. febr. (Kor. ur.) Oboroženih albanskih vstašev je okoli 3500. Albanci so izvršitev krvne osvete odločili do Kurban-ba rama, ki bo zadnje dni februarja. Vodja je Sulejman aga Batuša, pravi načelnik bo pa najbrže Murtezapaša, zelo vpliven plemič v Djakovi, ki velja za vladnega zaupnika. V Djakovi bivajoči peški guverner Husni-bej je zapri že šestnajst takih kompromitiranih odličnjakov, ki so se izdajali za vladne zaupnike. Pričakuje se, da zapro tudi Murtezapašo.

Carigrad, 20. febr. (Kor. urad.) V poslopu avstrijskega poslanstva je bila danes deseta seja komisije za reorganizacijo orožništva v Makedoniji.

Vstaja na Kanarskih in Balearskih otokih.

Tudi Spanija je nenadno zapletena v hude nemire, ki ji utegnejo delati dovolj preglavic. Prebivalstvo na Kanarskih otokih in na Balearih se upira. Vmes se je vtaknila že mednarodna diplomacija. Poročilo, da velevladni ne smatrajo španske vlade kot dovolj močne, da bi uredila razmere na teh otokih, je na pariški borzi povzročilo hud padec papirjev. Zadnja poročila se glase:

Madrid, 21. febr. (Kor. urad.) Na včerajšnji borzi je bila takoj po otvoritvi velika panika. Španski papirji so padli na 70/50. To so povzročila poročila z otokov. Ministrski predsednik Maura je izjavil, da so ta poročila neresnična.

Santander, 21. febr. (Kor. urad.) Ladja Alfonz XIII. namenjena za Havano, je dobila povelje, ne odpluti tje, ampak prepeljati oddelek vojaštva na Balearje. Na Majoriki se mobilizira rezerva. Predpovedska divizija je dobila povelje, da pred El Ferrolsko pristanišče položi šest linij torpedov.

Santander, 21. febr. (Kor. urad.) Dva polka pešcev in štiri baterije topništva v baskijskih provincijah gredo v terek na Kanarske otoke.

Madrid, 21. febr. (Kor. urad.) Pri včerajšnjem vzprejemu v ministrskem predsedništvu je izjavil ministrski predsednik Maura, da med Španijo in Anglijo ni nikake zveze.

Avstrijska delegacija

je v soboto nadaljevala razpravo o vojnem proračunu. Minister Pitreich se je zahvaljeval za blagohotno prijaznost delegatov. Povdarjal je, da so vse stranke izražale bojazen, ali se bo obdržala skupnost armade, in ponovil, da je njena potreba zgodovinski dokazana. Enotni poveljni in službeni jezik je absolutno potreben s čisto vojaškega stališča. Glede polkovnega jezika omenja, da mora priti do večje veljave, rezervatni razglas ni tajen in ne obsega nič bistvenega. Da bi se častnik ne smel držati narodnosti, kateri pripada, ni nikjer rečeno in ni vzroka za to, a vsi častniki morajo čutiti in delati kot častniki skupne armade. Narodnostne agitacije se seveda ne smejo udeleževati. Glede očitaj, zakaj ni zahteval za podčastnike znanja nemščine, je omenil, da to ni bilo niti doslej v navadi; treba je telesno in moralno zdravih podčastnikov, a to so zlasti kmečki sinovi. Govoril je o vojaških šolah in označil stališče vojne uprave glede dvoboja.

Ko je minister končal, so delegatje živahno odobrvali njegov govor in mu čestitali.

V nadrobni razpravi so bili redni vojni stroški, resolucije in peticije nespremenjene vsprejete.

Popoldne so bili delegatje povabljeni na obed k cesarju, katerega so se udeležili

nekateri ministri, ogrski min. predsednik, več drugih državnikov in večina delegatov. Po obedi je cesar nagovoril več delegatov. Pohvalno se je izražal o novem vojnem ministru, kar so mu delegati pritrdili, češ, da je bilo delegacijsko zasedanje letos zanižno, ker je bila vojna uprava bolj odkrita in je nudila delegatom priložnost seznaniti se z notranjimi razmerami v armadi.

Položaj v monarhiji.

Mladocesi poslanci so prepričani, da se jim bo treba v pr. hodnjem parlamentarnem zasedanju zopet oprijeti obstrukcije, da preprečijo parlamentarno rešitev rekrutne predloge, ako se vlada morda v zadnjem trenutku ne premisli in ne izpolni glavnih zahtev češkega naroda ali vsaj zagotovi njihovo uresničenje. Ceski poslanci so dovolj dolgo čakali, da vlada izpolni svoje obljube; sedaj je konec njihovega potrpljenja. — V ogrski liberalni stranki so se pojavili pri nekaterih poslancih pomisleki zoper prejembo državnozbornskega opravilnika. Vlada name rava razpisati nove volitve.

Italija in balkansko vprašanje.

General Garibaldi živi v prepričanju, da mora prej ali slej priti do vojne med Italijo in Avstrijo. in v ta namen potuje po Avstriji, da se seznanj s krajevnimi razmerami, kjer bo po njegovem mnenju bojišče. O svojem potovanju se je izrazil: Pred meseci sem obiskal južno Tirolsko in proučil vse avstrijske trdnjave ter se prepričal, da so vse smešno-slabo in se ne morejo zoperstavljati modernim topovom.

To je najslabše utrjena meja avstrijska. Vkljub temu bi bilo neumno danes govoriti o ekspediciji na južno Tirolsko, za to bi bilo treba prav posebnih razmer. Moj načrt je mnogo dalekosežnejš. Prihodnji mesec bom sklical kongres vseh balkanskih narodov, avstrijskih Slovanov in Madjarov, na katerem se ima ustvariti podlaga za narodnostno balkansko federacijo.

O tej točki sem s Sarajevom istega mnenja. Jaz sem odobril njegove ideje, on moje, in z vsemi voditelji makedonske vstaje sem v zvezi. Nečemo ločene, omejene vstaje, ki bi bila lahko zadušena. Mi hočemo splošno vstajo, katere se udeležijo Slovani, Grki, Albanci, Madjari in avstrijski Italijani. Pred vsem mora biti sklenjen skupni politični program in upam, vse balkanske narode združiti. Ko se to zgodi, bo sledilo delo.

To so pač le sanje, a čuditi se je, da se italijansko časopisje z Garibaldijem peča resno in da dobiva vedno več navdušenih privrženecv med italijansko inteligenco.

Iz brzovjavek.

Kraljevi gradec. Dne 19. t. m. se je vrnila državnozbornska dopolnilna volitev v kmetiskem okraju Kraljevi gradec. Med češkim agrarcem Srdinkom in samostojnim agrarcem grofom Sternbergom je treba ožje volitve.

Budimpešta. V političnih krogih se govori, da se v kratkem ustanovi nova parlamentarna stranka pod predsedstvom barona Barfijsa. Začetkom bo imela samo štiri člane, od katerih sta dva izstopila iz liberalne. dva iz Koštutove stranke.

Budimpešta. Zadnji razglesi ministrskega predsednika grofa Tisze, naperjeni zoper delavstvo, so povzročili veliko ogorčenje, ki se je pojavilo v mnogih demonstracijah v glavnem mestu in po deželi. Vrhile so se pred palačo ministrskega predsednika in pred klubovim poslopjem liberalne stranke, kjer so demonstranti pobili mnogo oken, in so navzoči poslanci prestrašeni zbežali na cesto. Poslanec Gajary je bil od kamna zadet.

Berolin. Revolucija na San Domingu. Vlada Združenih držav hoče na San Domingo poslati vojaške čete; pravi, da ne mara zasesti, temveč samo pomiriti deželo.

Velika Kikinda. Med tu živečimi Srbi in Madjari je neprestan razpor, in nedavno je povodom srbskega narodnega praznika, ko so Srbi okrasili svoje hiše z narodnimi zastavami, prišlo do krvavih izredov. Dva srbska trgovca sta iztrgala madjarsko zastavo, ki je visela na neki hiši, jo privezala oslu, ki je stal na trgu, na hrbet in ga pognala na korzo, kjer se je sprehajala madjarska gospoda. Ta je strašno vzklopela in s palicami napadla omenjena srbska trgovca. Uvedla se je sodna preiskava.

London. Daily Mail zatrjuje, da je kitajska cesarica - vdova Cusi umrla za mrtvoudom.

Dunaj. Jutri se prično škofovska posvetovanja pod predsedstvom kardinala in nadškofa dr. Grusche.

Lvov. Tukajšnje socialno demokratsko vodstvo je hotelo na 22. t. m. sklicati ljudski shod z dnevnim redom: »Rusko-japonska vojska«, toda policija ga je prepovedala, ker se je bala protiruskih demonstracij.

Varšava. Policija je zaprla mnogo uglednih oseb in delavcev kot revolucionarce radi političnih agitacij.

Budimpešta. (K. u.) Uradni list oznanja, da je za grško-orientalsko srbskega

škofa v Temešvaru imenovan arhimandrit dr. Jurij Latić

Dnevne novice.

V Ljubljani, 22. februarja.

Zemljevid rusko-japonskega bojišča. Na razna nam došla vprašanja naznanjamo, da se dobijo v »Katoliški Bukvarni« manjši prav pregledni zemljevidi vzhodne Azije s kratko statistiko po 36 v., večji pa po K 120.

Tržaški Slovenci so, kakor se nam poroča, poslali v Petrograd tri brzovjave, v katerih izražajo željo, da zmaga rusko orožje v Aziji.

Proti žganjepitju. C. kr. okrajno glavarstvo v Radovljici je vsem županstvom v svojem okraju izdalo jako potreben in umesten ukaz, ki se glasi: »Visoka c. kr. deželna vlada je z ukazom z dne 9. prosinca 1904, št. 20.978, v popolnem soglasju z željami, izraženimi na dijecezanski sinodi meseca septembra v Ljubljani, odredila, da se imajo z czirom na vedno bolj razširjajoče se pijančevanje po kranjski deželi vsa posodanjih zakonskih določbah dopuščena sredstva uporabiti, da se tako pijančevanje zatre ali vsaj omeji. V smislu omenjenega ukaza c. kr. deželne vlade se torej opozarjajo slavna županstva na tukajšnji razglas z dne 8. prosinca 1901, št. 16.820, z naročilom, naj se isti javno razglesi in prečita s pripombo, da se bodo prestopki istega brezozirno strogo kaznovali. Tudi se županstvu z ozirom na vedno množče se prošnje za podelitev žganjetočja nazoani, da okrajno glavarstvo navdeloma ne izda nobene koncesije več za točenje žganjih pijač, ker je teh navadnih žganjetočje že več ko preveč, in da se bode le v posebnih izjemnih slučajih, n. pr. ako se hoče kdo omejiti na točenje finih likerjev, dotični prošnji morebiti ugodile. Tistim gostilničarjem pa, ki točijo žganje brez koncesije in pri tem trdovratni ostanejo, ne glede na opomine in kazni obrtne oblasti, se zagrozi, da se jim vzame kratkoma do sedanja koncesija. Kakor je sploh dolžnost občin, vzdrževati mir in red v svojem okraju, tako je tudi njih dolžnost, zabraniti vse že v postanku, kar bi moglo kaliti mir in red. Najraje se pijančuje in razgraja ob velikih praznikih, kakor o Božiču, Veliki noči, binkoštno nedeljo in ponedeljek in ob žeganjih. Pa tudi ob velikih plačilnih dnevih, posebno ob sobotah, je skrbno paziti na vestno izpolnjevanje postavnih določil, kajti ravno v radovljiškem okraju je to z ozirom na gradnje železnice in na raznotere elemente, ki se stekajo zdaj tu gori, velikega pomena. V tem pogledu je dolžnost županskih uradov, gledati na to, da se ne prekorači policijska ura, da se ne igra in pleše brez dovoljenja in ob prepovedanem času. Kjer se kali nočni mir z vpitjem in razgrajanjem, naj županstvo najodločneje postopa in, ako se čuti pre slabo, naj pokliče orožništvo. Dolžnost župana pa je, da brez ozira vsak tak prestopek, ako ga izve, naznani okrajnemu glavarstvu, in da se ne zanaša na orožništvo, kajti županstvu pristojna že po občinskem redu skrb za lokalno policijo v prvi vrsti. Tudi je želeli, da se naznanijo semkaj vse tiste gostilne, beznice in barake, ki so na slabem glasu, in kdo je njihov imetnik. Le tako bo mogoče, vsem tem hudim nedostatom, ki so sčasoma dobili značaj globokih rakran na telesu našega ljudstva, uspešno priti v okom.« — O tem ukazu hočemo še pisati.

Za Vegov spomenik je poslal vojvoda kumberlandski, brunšviški in lineburški 50 kron.

Umrli je 18. t. mes. po daljši bolezni č. g. A. Jug, vikar v Sovodnjah na Gorškem. Rojen je bil l. 1847. v Solkanu, pogreb je bil v soboto N. v m. p!

Iz Kranja. Nekako ob novem letu je bilo, ko je nekdo v »Slovencu« opozoril al. mestni zastop Kranja na pomanjkljivosti glede osebnega prometa v našem mestu v obče in še posebej v obližu gimnazijskega poslopja po zimi in o slabem vremenu sploh. Podal je tam tudi nekatere nasvete, kako bi se dalo te nedostatke odpraviti. Mi se onim nasvetom v polnem obsegu pridružujemo ter si dovolimo, opo-

zoriti s tem mestni zastop in sl. c. kr. glavarstvo v Kranju še na drug nedostatek, ki je opaziti na gimnazijski strani državne ceste od stare mitnice doli do Roosa, t. j. pomanjkanje pricestnega jarka. Posledica temu je, da nastane ob slabem vremenu neposredno pred gimnazijskim poslopjem in na obe strani od istega vse polno luž, ker se je merodajnim faktorjem zdelo primerno, ob gimnazijski strani napraviti tudi kupe gramoz za posipanje ceste. — In čez te luže morajo dijaki, ki gredo iz »Zvezde« čez cesto v šolo. Zgoraj imenovani oblasti se toraj s tem uljudne prositi, da uvažujeta vprašanje: ali bi ne bilo umestno, da se čim prej izpelja ob gimnazijski strani od stare mitnice pa do Roosa jednak potlak in pricestni jarek, kakor je na oni strani ceste od »Zvezde« do »Stare pošte«, in da brez vsega ozira tekom letošnjega leta te nedostatke odpravita! — Blagor naše šolske mladine in dostojnost prvega učnega zavoda na Gorenjskem pač zahtevata, da poklicana oblastva tudi na to stran vrše svojo dolžnost!

— **Društvo »Kamnik«** v Kamniku je soglasno imenovalo v odborovi seji dne 21. t. m. blag. gospo Alojzijo Zargi za svojo prvo častno članico radi nje nesebičnega požrtvovalnega in neustrahšenega delovanja za razvoj društva. — Vro značajni gospoj iskreno čestitamo! (Uredništvo.)

— **Radovljiške novice.** »Katol. izobraževalno društvo« v Radovljici je imelo pretekli mesec svoj občni zbor, katerega se je udeležilo prav lepo število članov. Na zboru je predaval predstaviteljski kanonik Sušnik iz Ljubljane o potovanju nadvojvode Abruškega na skrajni sever. Nato se je vršila volitev odbora in so bili izvoljeni: Predsednikom g. Resman Vinko, podpredsednikom g. Bulovec Ivan, blagajnikom g. Pavlin Jožef, tajnikom gosp. Koprivec Peter in knjižničarjem g. Kalan Matija. Odborniki pa so bili izvoljeni gg.: Novak Janez, Tepina Jožef in Dežman Valentin. Mladostno društvo se lepo razvija, a še lepše se bode razvijalo, ko bode enkrat urejeno vprašanje glede društvenega prostora.

— **Radovljiški vodovod in radovljiški župan.** Ni ga — pa ga ni! Namreč ne vodovoda in ne župana. Kar se tiče vode, smo na slabšem, kakor — »tužna Istra«, in Radovljica že kar slovi zaradi svoje suše. Ali bo kdaj bolje, ne vemo. Mogoče pod novim županom, ako ga dobimo. Čudno zmešana razmere so pri nas. Potrebnovali bi pač moža v občini, ki bi imel moč združiti pod jedno streho razcepljene čete. — »Zabavni klub« se imenuje društvo, v katerem se sme glasiti le slovenska beseda. Nič ne dé, ako kateri članov misli znabiti in čuti z — Berolinom, izražati se v društvu sme le v slovensčini. Vsak teden po enkrat imajo svoj zabavni večer, na katerem se govori o tem in onem izključno slovenski. Časopisi kakor »D e Zeit«, »Tagespost« in drugi, pa mirno ležé na mizi v bralni sobi. Pa reci kdo da v Radovljici nismo diplomatični! — Še enega Nemca smo dobili v Radovljico v osebi gozdnega nadkomisarja Paula, ki je prišel iz Sbenika v Dalmaciji, kamor je v zameno odšel bivši gozdni komisar gospod B o v d e k, č. h. Dotičen slovenski Nemec, ki Caha menda ni rad videl, bo zdaj baje bolj srečen in zadovoljen. — O naši kmetijski podružnici nekaj. Kakor ste že poročali imela je kmetijska podružnica za Radovljico, Predtrg in Lancovo pretekli mesec svoj občni zbor. Naša kmetijska podružnica je dozdaj spala spanje — pravičnega. Kako malo so se brigali zanjo njeni udje sami, pokazal je občni zbor, čeravno ima podružnica tu kaj izkazanih udov okolu 35. Naj bi podružnica začela pridno izvrševati častne naloge, ki jo čakajo. Mej drugimi bi bila tudi ta, da bi izdrezala ljudstvo iz mrtvila in je začela oživljati za napredek v kmetijstvu, katerega je kraj tako potreben; pri tem pa skušala zatirati žganjepitje. Da bi pa podružnica mogla delati uspešno, zato treba denarja. Letos namerava prirediti eno ali dve tomboli. To bo sicer nekaj, pa še premalo.

— **Pomiloščenje.** Cesar je pomiloštil 83 kaznjencev in kaznjenk v avstrijskih kaznilnicah. Pomiloščenih je v Mariboru 7, v Gradiški 3 in v Begunjah 6.

— **Sedemdesetletnico** svojega rojstva praznuje jutri dr. vitez W r e t s c h k o, ki je svoj čas poučeval tudi na ljubljanski gimnaziji in bil dež. šolski nadzornik za srednje šole.

— **V Kranjski gori** je padlo letošnjo zimo snega že 5 m. 70 cm. Toliko ga že ni padlo od l. 1870., kakor je zaznamovano na Razingerjevi gostilni Podkorenem. Pa ga še pričakujemo.

— **Hrvatske novice.** Zlata ruda. V neki vasi kraj Sarajevo so odkrili zlato

rudo. Na Dunaju so analizovali prst, v kateri je bila najdena ruda in so uspehi ne pričakovano povoljni. Lastniki one zemlje so dobili ponudbo od neke dunajske tvrdke, da kupi zemljišče, kjer je bilo zlato edrsko, za 300 000 K. a najditelji so to ponudbo odbili. — **Hrvatsko strankarstvo.** »Hrvatsko pravo«, glasilo čiste stranke prava, je v soboto objavilo razglas, da se bo stranka odslej imenovala »Starčevićeva hrvatska stranka prava«, da se loči od »Hrvatske stranke prava«, katero glasilo je »Obzor«. Med obema frakcijama ne obstoje nikake zveze. Da »Starčevićeva stranka« izvrši svojo organizacijo, bodo v kratkem sklicani zaupni moštje, in nato se bo vršil strankarski shod. — **Madjarska nestrpnost.** Iz Jankovce v Slavoniji, se poroča, da hočejo baje odnotni Madjari ostaviti katoliško vero, ker biskup Strossmeyer ni dovolil, da se služba božja služi v madjarskem jeziku.

— **Abstinent nam piše:** Nikar sene zapišite med abstinence, dokler ste prepričani, da vam alkohol koristi, da vas vino poživilja, pivo hladi, žganje ogreva; pa nikar tudi ne tiščite glave v grmu, kadar pišč noj, da ne bi videli gorje, ki ga alkohol povzroča na vaših bratih, in da ne bi ališali, da tudi vam ne koristi. Ne bojte se resnice, »resnica vas bo oprostila«, ne bojte se resnice o alkoholu, iščite jo, pa ne v kupici, ne vprašajte alkohola samega, on se bo hvalil, vprašajte verodostojne priče njegovega delovanja, n. pr. zdravnike. — **Narodite »Monatsschrift zur Erforsch. d. Alkoholismus«.** (Leopoldshöhe, Bieden). Velja 12 zvezkov na leto 4 marke. Pišejo ta list samo zdravniki. V tem listu sem našel: Koliko alkohola imajo kranjska vina? Med literaturo navaja namred: Ernst Kramer: Chemische Untersuchungen der Versorten von Krain. — Zeitschr. f. Landw. Versuchswh. Oesterr. 1900 G dr Kramer je preiskal 21 vrst vina iz l. 1898. Bila vina iz starih vinogradov so imele po 557—676 utežnih %, iz novih vinogradov po 726—835 %. Kisline so imela vina iz starih trt jako veliko, iz novih manj. Vina iz novih vinogradov so bila finejša.

— **Iz Cerkljan pri Kranju.** Spali smo v Cerkljah, a ne spanje pravičnega, marveč spanje zaspanega. In vzdrabili smo se. Naše »Katol. izobraževalno društvo« je priredilo zadnjo nedeljo svojim polnoštevilno zbranim udom lepo zabavo, združeno s poljudnim predavanjem o rusko-japonski vojski, katero smo vsi z zanimanjem poslušali. Nato je Josip Jenko lepo deklamiral Heibarjevo pesem »Huda žena«, nakar je sledila zabavna igra »Simplicij Zolna«, ki je kaj veliko smeha vzbudila med gledalci. Igralci so svoje vloge dobro pogodili in nam s svojim prvim nastopom zatrdili, da nam tudi v Cerkljah ne manjka igralskih moči. Od našega izobraževalnega društva pa želimo, da nam po Veliki noči poda kako večjo igro. In kakor čujemo se že dela na to. — V Pšenični Polici pri Cerkljah so po 15. letih zopet dobili svojo vodo. Tedaj je namreč prenehala teči voda iz studena tam gori na polju v vas. Tega so bili vaščani sami krivi, ker so drugim dopustili, da so devali vodo na travnike, ali sami so jo pa vozili četr ure daleč. In zdaj zopet teče voda v Polico. Za koliko časa? Na to morajo pred vsem Poličani gledati sami, in upam, da bodo.

— **Iz Wörishofena** nam poroča rojak: Zima je v deželi, oster veter brije okrog vogla in sneg naletava, mi pa, ki smo prišli sem zdravja iskat, bredemo po snegu in se kopljemo v mrzli vodi. To vam je užitek! Ljudje, ki so se dovolj utrdili, hodijo po ulicah v sandalah cel dan okrog. Tudi pokrivalo malokateri rabi. Zdravilišče v Wörishofenu od Kneippove smrti sem nikakor ne propada; dne 1. t. m. izkazanih je bilo 340 gostov, pač lepo število v sredi zime. Da prihajajo sem bolniki iz vseh krajev sveta, je znano, a tudi Slovanov. zlasti pa Rusov, je vedno dosti v Wörishofenu. Med tem pa smo Slovenci — lahko rečem — na najboljšem, ker imamo tu svoje zavetišče. Gospo Potisek, ki je hodila po bergljah in ki je obiskala brez uspeha vsa mogoča kopališča, prijeljal je njen brat za zadnji poskus v Wörishofen. Kakor večina bolnikov, ozdravela je tudi naša rojakinja popolnoma. tako da hodi že 9 let zdrava in čila po Wörishofenu. Ta kraj se ji je pa tako priljubil, da je kar tukaj ostala. Bavi se z oddajo stanovalj iz hrane bolnikom. Pred par leti kupila sta tukajšnja zdravniška, katera gresta imenovani vsled njene požrtvovalnosti in postrežljivosti nasproti bolnikom — v vsakem oziru na roko, — vilo z 21 sobami ter postavila v to gospo Potisek za neomejeno gospodinjo. Gospa je vdova brez otrok, zaradi tega more vso svojo skrb in pozornost posvetiti svojim gostom. Zlasti pa se zanima za svoje rojake in je že nekaterim ubogim slovenskim dijakom omogočila zdravljenje v Wörishofenu. Zavetišča dobe pri nji priproste in višje osebe. Vilo smo krtili »Iirski dvorec«. Napis bliščal se, bode v kratkem na pročelju iste.

Vila stoji v središču Wörishofena ter meji ob vrti zravilišča. Kdor pride v Wörishofen zdravja iskati, temu priporočamo „Itrski dvo rec“ najtopleje. V nedeljo, 28. t. mes. ob 5. uri popoldne predaval bo v „Mestnem domu“ v Ljubljani, tukajšnji zdravnik dr. Baumgarten. Ker je imenovan najstarejši in najodličnejši učenc rajnkega prelata Kneippa, želeli bi bilo, da se občinstvo v velikem številu udeleži predavanja. Vstopnine dobivajo se v tobakarni S. Šark, Šlenburgove ulice.

Kako se izvrši mobilizacija? Piše se nam: V slučaju, da se izvrši mobilizacija, dobe župani lepake s pozivom za rezerviste. Kadar župani na dano povelje razobesijo lepake, velja to že za pozivnico, in takoj morajo dati rezervistom na razpolago vozove, da se peljajo na bližnjo postajo. Ako pojde naša armada na jug, se bo tretji kor izkrcal v Solunu. Odlični dostojanstvenik se je izjavil: „Ako gre tako naprej, nas čez mesec dni ne bo več tu. Upajmo pa, da se stvari obrnejo na bolje.“

Primeren odgovor. Nekje je pri mizi sedelo več oseb. Med njimi tudi neki duhovnik. Mlad uradnik, ki je v omiki že toliko napreden, da je vero vrzel v koš med staro šaro, je zbadal navzočega duhovnika: „Čemu je na svetu toliko kaplanov in župnikov, ki samo lenobo pasejo. Duhovnikov sploh treba ni. Jaz ne potrebujem nobenega, če imam kaj na vesti, že z Bogom samim obračunam.“ — Nato je dobil sledeči primeren odgovor od duhovnika: „Dobro, jaz sem tudi vaših misli. Čemu je na svetu toliko uradnikov, koncipijentov in drugih uradnikov sploh treba ni, ker samo lenobo pasejo. Jaz ne potrebujem nobenega, če bom imel kaj s svetno oblastjo opraviti, bom že s presvetlim cesarjem samim obračunam.“ Mladi uradniček je utihnil.

Že stopajo . . . Učitelj s Skarudine, neki Miroslov Žebrč stopa sedaj za časa občinskih volitev v Smedniku prav pridno med Skarudino in Smednikom ter dela dolga apostolska pota, da bi našemu ubogemu zaslepljenemu ljudstvu prižgal nekoliko luči. Zidnišč je v gostilni zbranim vernikom razlagal, kako je bilo kmalu po Kristusovem rojstvu, da takrat ljudje niso nič plačevali za cerkvene sedeže in več takih reči, katerih, kaže, se je mož nasrk prav pri viru mladosti. — Mi bi pa g. učitelja svetovali, da naj mesto v daljni Smednik prodajate svoje otrobe, hodi raje v svojo mnogo bližjo župno cerkev vsaj ob nedeljah k maši, ker ljudje pripovedujejo, da ne vidijo niti njega niti njegove žene nikdar v cerkvi! In takim ljudem morajo naši dobri ljudje svoje otroke v oskrb izročiti! In tako bodi drugim pridigali, ko vsak otrok več zna verskih nauk in cerkvenih razmer! — Dobro nekoliko posvetiti za takimi „naprednjaki“, da vidimo, kaj imate za seboj!

Tržiško delavsko konsumno društvo je imelo svoj VI. redni občni zbor v prostorih g. Henrika Dobrina, dne 2. svečana t. leta. Načelnik otvoril zborovanje, pozdravi navzoče člane kakor tudi povabljeni goste, poroča o delovanju društva v preteklem letu ter izpodbuja člane, naj vztrajajo v boju za svoje pravice. Društvo si je tudi omislilo krasno tablo, katero je izvršil gosp. Anton Otorepec v Ljubljani. Govoril je tudi g. Ivan Jakopič iz Ljubljane o zadrugi in blagajnikovo. Članov je štela zadruga koncem leta 90. — Prometa je imela zadruga K 42.865/64. Aktiva znašajo K 5722/94, pasiva pa kron 5213/13 torej čistega dobička je K 599/81, od katerega se polovica pripíše rezervnemu zakladu, druga pa razdeli članom na dividendi. — Rezervni zaklad znaša K 882/89. Iz tega je razvidno, da društvo ne umira. Izvoljeni so bili gg.: Ivan Papov, načelnik; Ludvik Grasmajer, namestnik; Blaže Praust, blagajnik; Janez Globočnik, tajnik; Leopold Zaleter in Anton Zupan, odbornika; v nadzoru pa so izvoljeni Jakob Koprivnik, Leopold Mokorel in Štefan Rus; namestniki Karol Končar, Peter Perko, Franc Vidic, Franc Lavtar, Ignac Čadež, Jože Zupan. Vsa mesta so popolnoma v dobrih in zanesljivih rokah, zato je upati, da bo društvo še bolj vpevalo. Nasprotnikom pa svetujemo, da čim bolj bodo z delavci, tem bolje ho zanje.

Z Dunaja: Izobraževalno, zabavno in podporno društvo „Zvezda“ na Dunaju izvolilo je v petem svojem občnem zboru sledeče gospode v odbor: Jak. Pukla, predsednikom, dr. Franč. Göstla, podpredsednikom, Jakoba Semeta blagajnikom, Rud. Maliča, tajnikom, Iv. Tomaževića, Franč. Sušteršiča, Fr. Merlaka, Iv. Vončina, Iv. Petermana, Gabriela Measnerja, Iv. Luzarja, Iv. Mladiča in Josipa Smerduja. — Posebno zahvalo izrazil je občni zbor neutrudljivo delujočemu svojemu pevovodji, g. Vinko Keušiču, in pri raznih koncertih in zabavah sodelujočim gospicam in gospodom: Velici Krušičevi, Mariči Korbarjevi, Anici Sušteršičevi, Mariči in Mici Luzarjevi, Idi Schöntag-ovi, Mary Stekarjevi, Ivani Pirčevi, Marijani Zmerzlikarjevi, gospej Ivani Pirčevi, gospodom članom slav-

nega akademičnega društva „Slovenija“: Orolinu Rezku, Stojcu, dalje Fr. in Josipu Fras u, Ant. Stekarju, Karolu Kunavarju, ravnatelju Iv. Tomaževiću, in slavnemu hrvatskemu društvu „Prosvjeti“. Društvo je izgubilo več udov: gg. Rud. Rusa in Ivana Karlina, ki sta se preselila v domovino. Umrli pa so: Vria pevka gospica Elica Krušč, gg. kontrolor Mat. Kokalj, Ivan Čatar, Ivan Krakar. Društvo je priredilo devet zabav in tri izleta. Podpore je prelo več potrebnih Slovencev in Slovenk. Dohodkov je bilo 1003 K stroškov 451 K, stanek znaša torej 552 K. Društvo je dobro nauredovalo.

Premeščen je g. Ivan Deutschmann, pristav c. kr. državne železnice iz Ljubljane k ravnateljstvu v Beljak v oddelek 5.

Ljubljanske novice.

Javno predavanje se vrši jutri točno ob pol 8 uri zvečer v prostorih „Slov. kršč. soc. zveze“ v Šlenburgovih ulicah št. 6 v II. nadstropju. Pred. g. kanonik I. Sušnik bo nadaljeval svoje predavanje o vojski na morju.

Pevsko društvo „Slavec“ ima prihodnjo soboto 27. t. m. pri „Zlati ribici“ ob 8 uri zvečer občni zbor po običajnem dnevnem redu.

Predavanje. V soboto se je vršilo predavanje v slovenskem trgovskem društvu „Merkur“. Predaval je gospod Iv. Podlesnik o kulturnem vplivu trgovine. Govornik je jako interesantno razpravljal o razvoju trgovine ter o njenem velikem vplivu na razvoj mest, trgov itd. Ker je bilo to predavanje v resnici zanimivo in hvaljevredno, naprosilo je društvo „Merkur“ gospoda Podlesnika, da priobči svoje predavanje v društvenem glasilu „Slovenski trgovski vestnik“; raditga izostane na tem mestu obširneje poročilo. — Prihodnje predavanje društva „Merkur“ bo v soboto, dne 27. t. m. Predaval bo notarski kandidat g. Marušek o protokolarstvu trdk.

Društvo hišnih posestnikov je imelo v soboto svoj občni zbor. Predsedoval je občnemu zboru društveni podpredsednik pred. g. kanonik Jan. Sušnik, ki je tudi p. dal poročilo o društvenem delovanju. Društvo je imelo skupnih dohodkov v preteklem letu K 1704/40, stroškov K 1217/85. Glede potrebnega posojila društvo ni moglo veliko doseči radi znanega stališča deželne vlade in radi brezbriznosti hišnih posestnikov. Z ozirom na malačnost hišnih posestnikov za svojo organizacijo je stavil primarij g. dr. Gregorič predlog, naj se društvo razdruži in naj samo „ad hoc“ izvoljeni odsek od časa do časa združuje hišne posestnike. Proti predlogu so govorili gg. Korzika, Tratnik, Halbensteiner, Krejči, Hamann, ki so povdarjali, naj društvo ostane, ker morda bo le mogoče vzbuditi zanimanje hišnih posestnikov za njihovo organizacijo. Občni zbor je sklenil, da se za sedaj društvo ne razpusti. V odbor so bili izvoljeni gg. Dal Cett, Doberlet, Endlicher, dr. Gregorič, Lassinik, Maurer, Korsika, Sušnik, Hamann, Trček. Končno je g. dr. Gregorič priporočal hišnim posestnikom, naj naročajo strokovno nižjeavstrijsko „Haus-herrenzeitung“, ki prinaša mnogo za hišne posestnike koristnih stvari. Člani društva je dobe po 2 kroni na leto, ako javijo to društvenemu odboru. S pozivom na krepkejšo in vstrajnejše delo je g. podpredsednik zaključil občni zbor.

Tatvine. V noči od 20 na 21. t. mes. prišel je tat v kapelico na Emonski cesti in s ponsrejenim ključem odprl pušico za nabiranje milodarov in odnesel ves denar.

Nesreča. Valentin Kuga, prodajalec premoga v Metelkovih ulicah št. 27 sta se v soboto zvečer na Emonski cesti splašala konja in mu ušla z vzgom domov. Kuga je padel z voza in se na levi roki in levi noži tako poškodoval, da ni mogel vstati. Ležal je na cesti, dokler niso prišli ljudje, ki so ga prepeljali domov.

Nenadna smrt. Matija Semraje, po domače Stembov, posestnik v Ovsjah, občina Mosté pil je včeraj dopoldne v gostilni Rozajne Pavškove na sv. Martina cesti št. 26 in je okoli 11. ure dopoldne naslonivši se z glavo na mizo v gostilni zaspal. Okoli pol 2. ure hotela ga je gostilničarka zbuditi, pa je opazila, da je Semraje mrtev. Poklican zdravnik je konstatiral, da je Semraje umrl za kapjo. Truplo so prenesli v mrtvašnico k sv. Krištofu.

Zlobnost. Iz Jenkovi ulic se nam poroča: Posestniku S. P. so bile zastrupljene tri kokoši, katere so poginile. Pač žalostno! Ako je lastnik teh kokoši komu kaj škodil, naj bi se mu pisмено ali ustno naznanilo, da povrne vsakomur vsako najmanjšo škodo. Žalostno, da se dotični zlobnež maščuje nad nedolžno kuretino.

V Ameriko se je dne 20. t. m. odpeljalo z južnega kolodvora 11 oseb.

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani ima v torek dne 23. februarja 1904 ob 3 uri popoldne v dvoran mestnega magistrata redno javno sejo s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika zadnje seje. 2. Naznanila predsedstva. 3. Naznanila taj-

ništva. 4. Volitev predsednika, podpredsednika in proviziornega predsednika. 5. Volitev treh računskih preglednikov. 6. Volitev dveh zborniških zastopnikov pri komisijonelnih obravnavah radi zagotovitve vojaških naravnih potrebščin. 7. Volitev člana v industrijski svet. 8. Poročilo o organizacijskem ustanovitvi višje trgovske šole v Ljubljani.

Deželna vinska klet v Ljubljani. Tudi pri sobotni vinski pokušnji se je kar trlo odličnega občinstva. Med drugimi smo opazili več tukajšnjih in tujih gostilničarjev in drugih gostov z Gorenjskega in Primorskega, ki so bili veseli lepe prireditve, še bolj pa izborne kranjske kapljice. Pri zadnji pokušnji so se posebno hvalila naslednja vina: Rulandec št. 25 (J. Lavrenčič), beli burgundec št. 27 (A. Ferjančič), nemški ali renski rizling št. 40 in 42 (graf Lanthier) fino dolensko vino „Prosekar“ št. 15 in 16 (vitez Langer) pikolit (S. Habe), fini dolenski oviček št. 18 (A. U. M.), karmenet in rizling št. 17 in 23 (J. Schwickert), razni rdeči ovički in sucer št. 2 (M. Mausar), št. 8 (J. Pfeifer) št. 9 (V. Pfeifer) št. 19 (J. Lsnarčič), št. 21 (F. dr. Namoržev), M. Colarič i. dr. — Ustrazaje vestranski zahtevi javno, da se bodo vršile javne vinske pokušnje od marca t. l. naprej dvakrat mesečno in sicer vsako prvo in tretjo soboto, od 7. do 10. ure zvečer. Za slučaj, da bi bil v soboto praznik, pa na predvečer, namreč v petek. Kupci imajo seveda vedno priložnost, ako se popred zglazé pri vodstvu kleti v deželnem dvorcu.

Društvo zdravnikov na Kranjskem. Letošnji izvanredni občni zbor vrši se boče v sredo, dne 24. t. m. ob 8 uri zvečer v klubovi sobi restavracije Fantini. Dnevni red: 1. Razdelitev dr. Loeschner-Maderjeve ustanove. 2. Slučajnosti.

Lovec ustrelil svojega psa. Včeraj je moral umirovljeni vrtar na južnem kolodvoru, znan lovec g. Praunseis, ustreliti svojega psa. Ko so potniki kamniške železnice izstopali pri črnuškem mostu in je vlak šel preko mostu, je pes prišel pod kolesa, ki so mu strla hrbtišče. Gosp. Praunseis je nato psa na mestu z dvema streloma ustrelil.

Zadruga krojačev in klobučarjev ima prvi mesečni sestanek v četrtek, 25. t. m., ob 8. uri zvečer v gostilni pri „Kroni“ v Gradišču. Razgovarjalo se boče o važnih stvareh, zato je želeli obilne udeležbe. — Olbor.

Sola na Poljanah. Danes so začeli meriti prostor za novo šolo na vrtu „Pisatelj-skega društva“.

Belokranjske novice.

b Umazani list, tako ime je dobil na Belokranjskem „Slov. Narod“. Pač lepšega ne zasluži!

b Dvogovor Marko: „Kdo nam boče dal železnico?“ — Jure: „Plantan, saj nam jo je obljubil ob času volitve.“ — Marko: „Aha! Kaj nam pa tskrat niso vse obetali, a sedaj Metlika niti vodovoda ne dobi kakor sosedne vasi.“ — Jure: „Bome, je tako!“

b Vina se dobre tukaj še veliko. Nekateri ga niso še nič odprodali. Prijatelji dobre kapljice, pridite in kupite, cene so različne.

b Glave stikajo nekateri in hočejo na vsak način izvedeti, kdo so oni štirje belokranjski novičarji. Da pa bodo še bolj „gruntali“ se sedaj podpiše še — peti.

b Narodna zavest je docela zaspala v belokranjskih mestih. V Črnomlju podpisujejo absolutni narodnjaki najbolj Nemca. Sploh se menda malo kaže toliko nemškutari kakor v Črnomlju. Nič boljše od nas ni pa tudi v Metliki. Dočim zložimo pri nas vsaj nekaj kronic za prekoristno Ciril in Metodovo družbo, nam pove koledar te družbe, da so tam popolnoma zaspali. Cela Metlika ne premore niti enega letnega uda. Kdo je temu pač kriv? Včasih je bilo vse drugače razvito narodno življenje v Metliki, četudi je delal nekaj zgage znani „konjski feraj“ ondotnih nemškutarjev. Sino pač v senci ljubljanske slovensko-nemške zveze pri nas v Črnomlju; v Metliki so pa pod klobukom onih ljudi, kojih sinovi trdijo, da do kri in življenje za liberalnega voditelja in brusijo meče proti rodnim bratom, da bodo ubili tako klerikalnega zmagaja.

b Z metliško šolo so stariši jako nezadovoljni. N. bene, še tako pametna in koristna beseda, se ne upošteva. Tako je bil, kakor se zagotavlja, zadnji semanj dan zopet šolski poduk. Po Metliki so se čule radi tega ta dan jako rezke opazke in stariši so radovedno povpraševali, kako boče s šolskimi zamudami v šolo nedolžnih otrok. Sploh so se nam pravilo jako čulne stvari o metliški šoli. Čo so razmere res take, zakaj jih vendar Metličani ne pokušate v pravi luči? Drugje bi bila taka burka z otroci in stariši nemogoča!

C. kr. davčni urad v Metliki še sedaj nima na svoji tabli pristavka, da je v davčnemu uradu tudi urad za okrajno bolniško blagajno. Če se napravi še tudi napis za „Narodovo“ dopisovalnico, nimamo tudi nič

proti temu. S tem pa ne mislimo seveda nič hudega.

Književnost in umetnost.

*** Repertoar slovenskega gledališča.** Jutri, v torek, se uprizaro na našem odru prvič velika drama iz ruskega življenja „Vstajenje“. Graf Tolstoj je v svojem romanu podal tendenciozno delo, v katerem naglašja svojo filozofijo vseobčelju bezni in odpuščanja ter obvezne odgovornosti za vsak čin. Nehljudov je onesrečil Katjušo, jo pahnil v blato in duševno smrt; zato se odpove svoji knežji nevesti, proda vse posestvo in gre s Katjušo v Sibirijo, da jo reši ter ji pomore zopet vstati. Z vstajenjem Katjuše se vrši obenem vzstajenje narave in praznik Velike noči. Pri tej dramati sodeluje ves ensemble ter poje operni zbor.

Cerkveni letopis.

Za modroslovne študije.

Papež Pij X. je izdal „Breve“, naslovljen na „Akademijo sv. Tomaža Akvinskoga“ v Rimu, v katerem se sklicuje na encikliko „Aeterni Patris“ Leona XIII. in priporoča iznovo proučevanje del sv. Tomaža Akvinskoga. Katoliški modroslovci naj se strogo drže načel tomističnega modrcalovja in naj se z vsemi silami ustavljajo neoracionalizmu, katerega pogubni vpliv se kaže v novejšem modroslovju.

Iz prvih časov krščanstva.

V kriпти svetega Feliksa in Aravka med baziliko sv. Pavla in Ardeatsko cesto so našli jako živo sliko al fresco, ki predstavlja Jezusa, ki daje ključ sv. Petru. Slika je bila, kakor se vidi po restavraciji kripe, narejena l. 523 in je torej najstarejša ohranjena slika tega predmeta.

Papež Pij X. o neokantizmu in o socialnem delovanju.

Pred nekaj dnevi je bil pri papežu v avdienci voditelj švicarske krščanske demokracije, Decurtins, profesor na katoliškem vseučilišču v Freiburgu. Papež je izrekel prav vneto pohvalo temu katoliškemu znanstvenomu zavodu ter ga še posebej pohvalil, da se je ohranil pred volivom Kantovega modroslovja. Rekel je: „To modroslovje je v temelju omajalo prave nazore o nadnaravnem in o veri. Hič tega modroslovja, racionalistiške eksegeze, zanaša v made duše dvom in podira vero. Te zanikajoče ideje odsevajo v leposlovju po raznih romanih in novelah; v njih se uči nenravna čuvstvenost, ki slednjič prehaja v pogubni nihilizem, katerega najžalostnejši zastopnik je Tolstoj.“

Sveti oče je pohvalil Decurtinsa, da se je vedno boril proti takemu slovtvu. Nato je vprašal profesor Decurtins, če tudi sedanjji papež odobrava njegovo socialopolitično delovanje na čelu švicarski krščanski demokraciji, h kateremu ga je v nemal papež Leon XIII. Nato je odgovoril sveti oče: „Nadaljujte svoje socialno delovanje! Vse, kar vam je rekel Leon XIII., vam ponavlja Pij X. Če vztrajate na poti, katero ste hodili doslej, bodite prepričani, da vas bo podpirala sveta stolica.“

Iz tega pač razvidimo, da sedanji papež želi, naj bi krščanska demokracija v izvenitalijanskih krajih rabila državnopravna sredstva, da si pridobi ugled in vpliv na javnost.

Sociološka izobrazba.

Dr. Beck, profesor na katoliškem vseučilišču v Freiburgu, je izdal pred kratkim brošuro, v kateri govori o socialnem delovanju duhovščine. Dobe se še vedno duhovniki, ki ne spoznajo, da je socialno vprašanje etičnega značaja in da zato spada v pastoralno delo. Tamu je kriva večinoma pomanjkljiva semeniška vzgoja. Lep izgled je dal papež Leon XIII., kateri je poslal profes. Tomista v milansko semenišče predavat o sociologiji in poklical profesoria Pottiera v svoje rimsko semenišče. Dr. Beck predlaga končno: Naj bodo v vsakem bogoslovskem semenišču posebni sociološki tečaji, ki morajo biti na višini časa ter se morajo baviti s sodobnimi in socialnimi razmerami. Ta pouk bodi obvezen za vs duhovnike, ki hočejo delovati v dušnem pastirstvu.

Reforme v Rimu.

Sv. oče reformira korak za korakom rimsko osredno upravo. Ustanovi se osredna blagajna za vse denarje, katere so doslej posamezne kongregacije same upravljale. Uradnikom pri kongregacijah se višja stalna plača za eno tretjino, a se jim vzamejo vse pristojbine. Splošno se izdatki zmanjšajo in pri upravi se gleda na kar mogoče enostavnost. Izvzeta je le papeška zvezdarna, ki dobiva precejšnja sredstva, da izvršuje skupno s prvimi zvezdarnami sveta veliko karto zvezdnatega neba po fotografijah. Tudi papeževo vojaštvo se reformira. Uniforme bodo bolj enostavne.

Reforma osrednje uprave v Rimu.

Sveti oče namerava reformirati razne cerkvene urade v svetem mestu. Zlasti boče

poslovanje kongregacij narediti bolj enostavno. Nekatera cerkvena sodišča bodo odpravljena, ker v izpremenjenih časovnih razmerah niso več tako praktična. Pred nekaj dnevi je izšel »motu proprio« svetega očeta, s katerim se združuje kongregacija odpustkov in relikvij s kongregacijo svetih obredov.

Slovesna tisočtristoletnica Gregorija Velikega.

Reforma cerkvene glasbe, h kateri je dala povod pismo svetega očeta, bo našla kmalu svoj slavnostni odmev. O Veliki noči letos bodo slovesno praznovali tisočtristoletnico papsza Gregorija Velikega, ki je bil velik kot vladar, duhovnik, učenjak in glasbenik. Ob tem povodu je izšlo povabilo na katoliške učenjake vseh narodov, da bi imeli v Rimu takrat predavanja o liturgiji, cerkvenem petju in krščanski arheologiji, zlasti iz 6. in 7. stoletja. Najslavnejši cerkveni skladatelji so pozvani v Rim. V prisotnosti svetega očeta bo v cerkvi sv. Petra slovesna sveta maša, pri kateri se bo pel samo najčistejši gregorijanski koral. Peto bo več tisoč pevcev, zlasti redovnikov in duhovnikov. Sveti oče želi, da se tako da celemu svetu veličasten zglede najdostojnejšega cerkvenega petja.

Novo izdaje starega korala

so začele izhajati v Cambraiju, Reimsu, Dignu, Reznu in v drugih krajih. Tudi stare oblike not bodo zopet obnovili. Trideset let je imela ta privilegij tvrška Pustet v Reznu. Privilegij je zdaj prenehal, in vsled tega začnejo razne tvrške izdaje koral v cenejših izdajah.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Cesarjevo potovanje na Ogrsko. Kakor se poroča, odpotuje cesar šele po Veliki noči na Ogrsko, kjer ostane dva tedna. — Potovanje nemškega cesarja na Sredozemsko morje. »Köln. Ztg.« poroča, da cesar Viljem vendarle odpotuje na Sredozemsko morje, ako se ne prigodi kaj posebnega. — Sienkiewicz lvovski častni meščan. Iz Lvova se poroča: Deputacija, obstoječa iz župana dr. Malahovskega, podžupana in državnega poslanca dr. Glombinskega je odpotovala v Krakovo, da izroči tamkaj se mu dedemu poljskemu pesniku Sienkiewiczu svetinjo lvovskega častnega meščanstva. — Dar za ruske vojne potrebe. Moskavski nemški klub je daroval 25.000 rubljev za vojne namene. — Dva vagona smodnika — eksplodirala. Iz Ogdena se poroča, da sta ob progi Southan-Pacifik-železnice pri postaji Jackson eksplozirala dva vagona smodnika; 24 delavcev je mrtvih, mnogo pa ranjenih. Tudi brzovjavni urad je pokončan in za daj časa neraben. — Požar v Parizu. V soboto popoldne je v Parizu na Sebastopoljskem bulvarju v tvornici za glavnike izbruhnil strašen požar. Eksplozirala je plin, in v hipu je bilo šestnadstropno poslopje v ognju. Na balkonu petega nadstropja je stalo več oseb, sklepalo roke in kričalo na pomoč. Dve osebi sta od strahu zblazneli, skočili v globino in obležali mrtvi na tlaku. Razen teh dveh se je zadušilo še več oseb. Mnogo jih je težko in lahko ranjenih. Govori se, da je zgorelo 15 oseb; 12 trupel so že našli, dve ženski so umirajoči prenesli v bolnišnico.

Iz življenja.

Otročja modrost. »Mama, ti imaš pa nekaj sivih las. Odkod to prihaja?« — »Sive lase dobivajo starši, če jih otroci ne ubogajo.« — »O, to si morala ti biti hudobna, ker je babca vsa siva!«
Priizpitu. Profesor: »Kam se prištevate pasji davek, med direktne ali med indirektno davke?« — Pravniki: »Med indirektno.« — Profesor: »Zakaj?« — Pravniki: Ker se ne pobira naravnost od psov.
Hitrica. Hči: »Mati, kupite mi stencografiran molitvenik!« — Mati: »Tako, da boš še hitreje končala molitev?«
Turški paša in veliki vezir. Paša: Jaz ti pravim, sedaj ko je nastala rusko-japonska vojna, takoj ustavi izvrševanje reform. Vezir: Vaše Veličanstvo, to ni mogoče. Paša: Kaj! Kako?! Pri nas je vse mogoče. Vezir: To pa vendar ne. Sij nobenih reform ne izvršujemo!
Kakršno delo, tako plačilo! Piše se nam: Nedavno ste morali obkleviti popravek, da ministrski predsednik Körber kot pravosodni minister ne dobiva nobene plače. »Popolnoma v redu«, pravijo obmejni Slovenci, — »kakršno delo, tako plačilo!«
Resno vprašanje. A: Zakaj se ljubljanski nemškutarji tako jeze na Ruse? — B: Zato, ker so kinezarji

Darovi.

Za pogorelce v Srednji vasi v Bohinju: Župnija Smartno pri Kranju po pred. g. dekanu Razboršek-u 100 K; gg. Jožef Finžgar in Anton Gabrijelčič nabrala na Brezjah in v Leace postavila 40 mernikov žita; go-

spod in gospa Klinar na Mlinem dve vreči žita in vrečo krompirja; č. g. župnik Perpar pri Sv. Trojici zbirko župljanov 30 K; č. župni urad v Starem trgu pri Ložu zbirko 50 K; slav. administracija »Slovenca« 62 K; zbirka župnije St. Lambert 6 K 96 h; čast. g. župnik Soukup s svojimi Stareščinami 30 K; č. župni urad na Lozicah 5 K; čast. g. župnik Gerjol zase 10 K in dar župljanov v Laščah 56 K; slavna administracija »Slovenca« 57 K 84 h; dar župljanov v Križevem in č. g. župnika Pavliča 30 K; č. župni urad v St. Rupertu 36 K; č. župni urad pri Sv. Duhu 10 K; zbirka župljanov v Grshovem 25 K; pred. g. dekan Jan. Nagode in župljani v Trebnjem 52 K; č. gosp. župnik Meaninec 5 K; gospa Liza D berlet v Ljubljani zavoj obleke in 1 K 28 h; č. g. župnik Jožef Žagar v St. Lovrencu 15 K; slav. administracija »Slovenca« 6 K; župnija Slavina 20 K; č. g. župnik Vilmar 15 K; č. kurčjski urad na Grošah 8 K; zbirka župnije v Mangšu 52 K 69 h; zbirka župnije v Radečah pri Zidanem mostu 8 K; zbirka župnije v Masvčah 8 K 90 h; pred. g. dekan Jan. B. zbirka v Moravčah 20 K; g. K. Puppo, trgovec v Kranju, 100 kg. riža; č. g. župnik Ant. Žgur v Hrenovicah 10 K; pred. g. dub. svetnik Jan. Ažman v Gorjah je poslal po svojem hlapcu voz slame in vrečo obleke; gospa M. Mauč iz Ziloga zavoj obleke; gosp. Janez Mencinger vulgo Plaier zbirko tovarniških delavcev na Savi 116 K; slavni občinski odbor na Bohinjski Bistrici 500 K.

Bog povrni stotero!

Za pomožni odbor:

Ivan Berlic, župnik.

Telefonska in brzovjavna poročila.

Japonsko-ruska vojska.

Petrograd, 22. februarja. Ruski trgovci hočejo darovati 50 milijonov rubljev za nove vojne ladje. Ruska cesarica ima zbranih v svoji palači 500 dam, ki pripravljajo obvezila za ranjene vojake.

Petrograd, 22. febr. Ruski poslanik poroča iz Sangaja o boju pri Čemulpu. Poročilo se vobče strinja z japonskim. Rusi so potopili japonsko torpedovko in japonska križarica »Assama« je morala nehati streljati. Japonska križarica »Takačimo« se je potopila in »Anama« je oddala na prevozno ladjo 80 mrtvih in ranjenih.

Petrograd, 22. febr. Sibirska železnica odpelje vsak dan 3600 mož. Z ruske in japonske strani se valé velike vojaške čete proti meji ob reki Jalu. Japonsko brodovje se je zopet prikazalo pred Port Arturom. Poročila o japonskem napadu dne 14. t. m. niso resnična.

Pariz, 22. febr. Angleški minister za zunanje posle je, kakor se poroča, v pogovoru z ruskim veleposlanikom, zagotavljal, da hoče kralj Edvard posredovati za premirje z Japonci, ako izrazi to željo ruski car.

Moskva, 22. febr. Načelnik ruskih »starovercev« je naznanil finančnemu ministru, da so »staroverci« pripravljene prevzeti garancijo za 2 milijardi ruskega državnega posojila.

Aden (v južni Arabijo) 22. febr. Ruske ladje so hotele vjeti angleško ladjo »Mongolija«, misleč, da je japonska. Rusi so se nato opravičili.

Dunaj, 22. febr. Ogrska delegacija je danes pričela razpravo o vojnem proračunu. Po poročilih iz Lvova so zaprli častnika od gen. štaba. To pa ni v zvezi s tatvino vojaških aktov.

Dunaj, 22. febr. Iz Madrida se poroča, da je na borzi grozen strah in polom. Kurzi španskih papirjev so padli za 70%. Na pariških borzah so v soboto padli kurzi za 2%. Hud denarni polom je bil tudi v Berlinu.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 3062 m, srednji zračni tlak 736.0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra, v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi.	Noba	Padavina v 24 urah v mm.
20.		736.0	0.1	brezvev.	jasno	
21.	7. jut.	735.7	0.9	sl. zah.	oblačno	0.0
	9. — — —	736.0	7.1	p. m. zah.	del. obl.	
21.	9. zveč.	736.0	4.2	sr. zah.	pol obl.	
22.	7. jut.	734.4	-1.3	sr. svzh.	jasno	0.0
	2. popol.	731.7	6.8	p. m. zah.	oblačno	

Srednja temperatura sobote 0.8°, norm. — 0.3°
Srednja temperatura nedelje 4.1°, normale — 0.4°

Zahvala.

291 1-1

Iskreno zahvalo izrekam vsem, ki so kakorkoli izkazovali svoje sočutje ob dolgotrajni bolezni in smrti moje iskreno ljubljene hčerke

IVANE KRANJC, roj. URBAR.

Posebej se še zahvaljujem p. n. odboru podpornega društva c. kr. tob. tovarne in vsem prijateljicam drage pokojnice, ki so jo počastile z obiski mej boleznijo, spremito na zadnjem potu in jej poklonile krasen venec na grob

Vsem Bog plačaj!

Jernej Urbar.

Naprodaj je iz proste roke

Hiša,

obstoječa s petimi sobami, hlevom in vrtom, ter vse prav v dobrem stanju. Več se pozive pri

I. Mravlja,

290 5-1 v Škofji Loki št. 95.

273 2-2

Učenko

od poštenih staršev sprejme v trgovino z mešanim blagom

Fran Urbančič, trgovec v Knežaku.

Največja zaloga, najboljša in najcenejša tvrdka za naročevanje ozir. nakupovanje

Čopičev za pleskarje, sobne slikarje, zidarje in mizarje.

Lakov, pristnih angleških, za vozove.

Emajlne prevlake, pristne, v posodah po 1/4, 1/2, 1 in 1 kg.

Jantarjeve glazure za pōde. Etno tipično in najlepše mazilo za trde in mehke pōde.

Voščila, štedilnega, brezbarvnega in barvestega za pōde; najcenejše in najboljše.

Rapidola, pripravnega za vsakovrstne prevlake.

Brunolina za barvanje naravnega lesa in pohištva. 288 50-1

Oljnatih barv, priznanih najboljših.

Oljnatih barv v tubah, g. dr. Schöfsta.

Firneža, prirejenega iz lanenega olja, pristnega, kranjskega.

Steklarskega kleja, pristnega, zajamčeno trpežnega.

Gipsa, alabasterskega in štukaturnega.

Karbolineuma, najboljšega.

Fasadnih barv za apno.

Barv, suhih, kemičnih, prstnih in rudniških.

Kleja za mizarje in sobne slikarje.

Vzorcev za slikarje, najnovejših.

Ustanovljeno 1. 1832. **Adolf Hauptmann** Ustanovljeno 1. 1832.

I. kranjska tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja

v Ljubljani.

Svarilo!

Uspehi, ki jih je dosegel priznani izborni likér iz planinskih žolčih

Klauerjev „Triglav“

so dali povod malovrednim ponarejanjem pod različnim oznamenim, ki bi utegnili škoditi dobremu slovesu mojega izdelka.

Svarim torej najodločneje pred takimi ponarejanji in naznanjam da le jaz izdelujem ta mej vsemi najzdravejši likér.

147 10-7

Velepoštovanjem

J. KLAUER.

Pristna slivovka

iz l. 1898, 40° močna, je dobiti po zmernih cenah, prosto postavljena na vsako železnično postajo, v sodih, držcih po 800 l. Pojasnila daje oskrbnitvo soneške grašične pošta Studenec-Ig, kjer je na prodaj tudi pristno dolensko vino, v vsaki množini po nizkih cenah. 213 6-6

Zanesljivo pošteno dekle

vajeno hišnih opravil, se sprejme lahko takoj po dogovoru v službo. Prednost ima izvežbana nekoliko v trgovini ali šivanju. 282 4-2

Kje, pove iz prijaznosti upravnitvo, »Slovenca«

Gospodična

se sprejme

na stanovanje in hrano

v Florijanski ulici št. 19, I. nadstr.

260 3-3

Pošten in marljiv

mladenič,

ki je dovršil nižjo gimnazijo,

želi vstopiti

v kako pisarno ali tiskarno.

Več pove upravnitvo »Slovenca«. 258 3-3

Večja, dobro idoča gostilna

v sredini mesta Ljubljane se takoj odda pod jako ugodnimi pogoji.

Ponudbe naj se pošiljajo na upravnitvo »Slovenca« pod št. 50. 271 6-3

Varstvena znamka.

Poskusite pristni rastlinski likér „Florian“

Po okusu in zdravem učinku prvak likérjev.

Ogreva in oživlja telo, Budi tek in prebavo, Daje dobro spanje.

Lastnik: Edmund Kavčič v Ljubljani.

Vzorca se radovoljno dajejo brezplačno. 1741 33